

HISPANIA NOVA.

652

Sunt porro in hac Nova Hispania insignes nonnullæ regiones, nempe nova *Galitia, Mechuacan, Mexico, & Guastecan.* *Nova Galitia* ab incolis prius *Xalisco* vocabatur: quam primus detectit & acquisivit *Numus Gusmannus*, qui in ea urbes aliquot fundavit, nempe *Compostellam* ubi sedes Episcopalis & Consilium Regium: *Spiritus S. Conceptionis, Michaelis & Gaudalaiaram* celebrimam ac totius Regni Caput. Pertinet ad Novam Galitiam regio illa quæ *Culiacaña* dicitur ab Urbe hujus nominis. Iacet autem inter fl. *Piasila*, & fl. *S. Sebastiani*, qui antequam in mare se exoneret, a terra absorbetur. Metropolis Vrbs est *Culiacaña*, ubi Hispani fundarunt Coloniam Domus Michaelis. *Mehuacan* regio ambitum habet XL leucarum, & ex opulentioribus ac fertilioribus est hujus Novæ Hispaniæ regnis: nam in ea Maiz ter maturæscit singulis annis, & aliæ etiam Fructus. Regio hæc duas continet Urbes principales ab Hispanis cultas, in quibus vigent Mercimonia, nempe *Pasuar & Valadolis*, quæ est Episcopalis sedes, præter alias minus celebres. *Mexicana regio* cæteris non tantum Novæ Hispaniæ præstat, sed universa etiam America. Nomen sumpfit ab Urbe *Mexico*, quæ *Temistitan* quoque nuncupatur. Metropolis est Provincia Mexicanæ. Hæc sita erat in per amplæ paludis medio, antequam a Cortesio occuparetur, qui eam ad ejusdem Lacus ripam translulit: estque nunc optime fabricata, ambitum occupans sex milliar. Ital. cujus unam partem Hispani inhabitant, reliquam vero Indigenæ. *Mexico* tantundem sonat atque fons & scaturigo: a primis fundatoribus sic appellata, ob scaturigines fontium varias quæ hanc Vrbem circumdant. Hæc Vrbs præcipua erat ac nobiliissima totius Indiæ, imo totius Orbis maxima, quam Ferdinandus Cortesius expugnavit anno 1519xxi . Hæc cum totius Imperii Mexicanæ Caput esset, Ædium capiebat LXX millia. Regis quidem & Nobilium Ædes erant amplæ, commode & affabre exstructæ: vulgi vero hunciles & viliosæ. Resident in hac Urbe Archiepiscopus, & Prorex, ac Tribunal supremum Novæ Hispaniæ. Est etiam in ea imprimendi ars & cudit pecuniam. In Lacubus porro Mexicanis & circa eorum ripas jacent I Opida, quorum quodvis, continent plus minus xcv domorum. Post Mexicum est *Tescura* Vrbs ad ripa n ejusdem Lacus, quæ amplitudine sua Mexicum ipsum adæquat. Est etiam in hac Provincia *Angelorum civitas*, quæ prius *Vacipalam*, id est terra Serpentum, vocabatur, quæ Lanificio celebris imprimis est, cuius ager yallibus & paniciebus distinctus est, in quibus innumera armenta & greges aluntur, & magna Segetum ac Fructuum copia colligitur. *Guastecan* regio Novæ Hispaniæ ad *Mare del Norte* posita est. II hic Colonias Hispani habent, nempe *Panuco & D. Jacobi a Valibus*. Postremo in Nova Hispania est *Tlascalan* Vrbs, quæ post Mexicum secundum tenet locum, estque valde populosæ & opulenta & agro secundo: Reipublicæ more gubernatur, sub possessione tamen Hispaniarum Regis. Sunt in Nova Hispania Lacus multi, magna ex parte ita salsi, ut sal ex iis conficiatur. Præcipuus is est, qui *Chapalicum Mare* ob immensitatem vocatur. Est & Vrbis Mexicanæ Lacus. Sunt & in ea Fluvii quamplurimi piscibus abundantes, quorum aliqui etiam auriferi sunt. Inveniuntur etiam in iis Crocodili, quorum carnibus vescuntur Incolæ. Est autem regio Montibus & rupibus aspermis reserta. In Provincia Mexicanæ Mons est *flamivomus*, qui *Popocatēpetl*

Urbes.

Lacus.

Flumina.

Montes.